

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGEDI VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Megemlékezés Szegeden

Szövetkezők ünnepe

Erőteljesen fejlődik a mozgalom

Július első vasárnapján a világ különböző tájain, kisebb-nagyobb ünnepeken emlékeznek meg a szövetkezeti mozgalom úttörőiről, alapítóiról. Hazánkban is hagyomány már, hogy ebből az alkalomból, ennek az évfordulónak a jegyében — nemzetközi szövetkezeti nap — számbavesszük a szövetkezeti mozgalom eredményeit és a mozgalom előtt álló lehetőségeket, feladatokat. Van mire emlékeznünk, hiszen hazánkban és a szocialista országokban bontakozott ki a találat meg legjobb formáját, csélekvőképességét ez a nemes mozgalom. Szerény keretek között köszöntötték tegnap, pénteken Tarjánban, a Kék Csillag étteremben a három szövetkezeti ágazat vezetői, képviselői a nemzetközi szövetkezeti napot. Az ünnepségen megjelent Papdi József, a megyei pártbizottság titkára és Szabó Jánosné, a megyei tanács elnökhelyettese, valamint a pártbizottságok, tanácsok munkatársai, a MESZÖV, KISZÖV és TESZÖV dolgozói.

Molnár Lajos, a megyei párt vb tagja, a TESZÖV elnöke nyitotta meg az ünnepséget, s bevezetőjében utalt arra, hogy a három szövetkezeti ágazat vezetői, a koordinációs tanács határozatának szellemében szerény keretek között ünnepeljék az idei nemzetközi szövetkezeti napot. Am a mezőgazdasági munkák sürgetnek, megkezdődött Csongrád megyében az aratás, ennek az ünnepnek épp a munká, a szövetkezeti összefogás a legfőbb eleme. Ezt követően Szabó Jánosné mondott ünnepi beszédet. Bevezetőjében emlékeztetett arra, hogy július első hetében köszöntjük a 60. nemzetközi szövetkezeti napot, idézve az 1923-ban meghirdetett szövetkezeti nap célkitűzéséből: „Legyen ez a nap határos hirdetője világszerte a szövetkezésnek, a társadalmi, gazdasági haladás, a világéleke megteremtése érdekében való összefogásnak”.

Az Egyesült Nemzetek közgyűlésének határozata kimondja, hogy „a szövetkezés a lakosság jólétének javítására szolgáló hatékony intézmény”. Így ajánlja világszerte alkalmazásra. Mindebből kiderült, hogy a szövetkezeti gondolat és megvalósítása a nemzetközi munkásmozgalom eszmei terméke. Eppen két év múlva lesz 150 esztendeje, hogy egy angliai kisvárosban 28 taggal megalakult a világ első szövetkezete.

Hazánkban a múlt század közepén kezdődött el a szövetkezetek térhódítása. Miként más országokban, nálunk is munkások, kisemberek voltak az úttörők. Őket az a cél vezérelte, hogy megszabaduljanak a gazdasági és társadalmi elnyomástól, a kizsákmányolástól. Az első igazi magyar munkásszövetkezet 1904-ben Budapesten jött létre. Tévénységük munkásmozgalmunkhoz kapcsolódott, ezért a Horthy-rendszer mind súlyosabban korlátozta, végül be is tiltotta.

A magyar szövetkezeti mozgalom azóta bontakozott ki igazán, fejlődött nemzetközileg is elismertté, amióta csaknem negyedszázados, a korábbi hibáktól mentes, következetesen szocialista szövetkezetpolitikánkat folytatjuk. 1980. októberében a Moszkvában megtartott Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége XXVII. Kongresszusa hosszú távon is jelentősnek ítélte meg a szövetkezetek szerepét a gazdasági és a társadalmi életben. Mindezek mellett a szocialista országokra érvényes ez a megállapítás, hiszen a népi hatalom messzemenően támogatja a szövetkezetek mozgalmi és gazdasági célkitűzéseinek megvalósulását.

A szövetkezeti mozgalom hazánk társadalmi, gazdasági életében megbecsült, általánosan elismert, fontos szerepet tölt be, társadalmi közvéleményünk megbecsüli és támogatja a szövetkezetek működését és gazdálkodását. Töretlen fejlődésük biztosítéka a Magyar Szocialista Munkáspárt következetes irányvonala, szilárd agrár- és szövetkezetpolitikája — mondotta többek között Szabó Jánosné.

Köztudott, hogy az elmúlt év végén tartották a szövetkezetek kongresszusait. Ebből az alkalomból mindhárom ágazatban reális értékeltek az elért eredményeket, a szövetkezetek fejlődését és meghatározták a mozgalom előtt álló feladatokat. Ennek szellemében működnek Csongrád megye szövetkezetei is. Megyénkben a mezőgazdasági szövetkezetek árbevétele és teljesítményértéke tavaly meghaladta a 10 milliárd forintot, és ez 1980-hoz viszonyítva 12 százalékos növekedést jelent. A két főágazat közül az állattenyésztés fejlődött nagyobb arányban. Egyes cikkekben tovább nőtt az export, s fejlődött az alapteljesítményen kívüli tevékenység is. Az eredményes gazdálkodást többek között a takarékos költséggazdálkodás is javította. A mezőgazdasági szövetkezetek netto nyeresége 958 millió forint volt, amely az előző évinél 28 százalékkal kedvezőbb.

A megye ipari szövetkezeteinek szerepe a lakosság el-

látásában, a hiánycikkek körének szűkítésében, a külkereskedelemben és a nagyvállalatokkal folytatott kooperációban tovább nőtt. Tavaly 3,8 milliárd forint termelési értéket produkáltak, amely 12 százalékkal haladja meg az előző évi báziszintet, és több mint négy százalékkal a tervezettet. Egyben ez az ütem meghaladja a szocialista ipar általát is. A növekedésen belül az ipar és a szolgáltató ipar dinamikusabban, míg az építőipar lassabban növekedett. Folytatódott a termékszerkezet korszerűsítése is.

A megye fogyasztási szövetkezetei dinamikus fejlődésükkel szintén hozzájárultak a népgazdaság előtt álló feladatok megoldásához. Törekedtek az áruellátás javítására, bolti forgalmuk 12,6 százalékkal nőtt. A bolti kiskereskedelem és vendéglátás a megyei forgalomból 32 százalékos részarányt képvisel. Az Afész-ek tavaly 10,7 százalékkal növelték árbevételeiket, s 174 millió forint nyereséget realizáltak, amely az előző évinél 2,6 százalékkal volt magasabb.

Mindhárom szövetkezeti ágazatra jellemző a rugalmas és eredményes gazdálkodás mellett a közművelődés és a tömegsport-mozgalom támogatása is.

Mind megyénkben, mind országosan abban a szilárd meggyőződésben emlékezhetünk a nemzetközi szövetkezeti napra, hogy erre a mozgalomra hosszú távon nagy és felelősségteljes szerep vár, s a szövetkezők, a mozgalomban dolgozók, ha jó munkájukkal rászorgálnak, ezután is élvezhetik társadalmunk erkölcsi és anyagi megbecsülését.

A nemzetközi szövetkezeti nap alkalmából Kiváló Szövetkezeti Munkáért kitüntetést kapott Sümegi László, a kisteleki „Egység” Afész igazgatósági tagja, Pálfi Sándor, a Tápéi Takarékszövetkezet felügyelő bizottságának elnöke, Oláh Sarolta, a csanádpalotai Afész Tüzéptelep vezetője. A kitüntetéseket tegnap, pénteken Szegeden a MESZÖV-székházban adták át.

Munkavédelmi ellenőrzések

Fokozott munkavédelmi ellenőrzésekkel segítik elő az aratásnál a balesetek megelőzését és a betakarításban részt vevők szociális ellátását. A MEDOSZ központi munkavédelmi felügyelete valamennyi állami gazdaság és termelőszövetkezet felhívta a mezőgazdasági szolgáltató szabályok szigorú betartására, s 300-nál több munkavédelmi ellenőr járja az aratási helyeket a gyakorlati végrehajtás nyomonkövetésére.

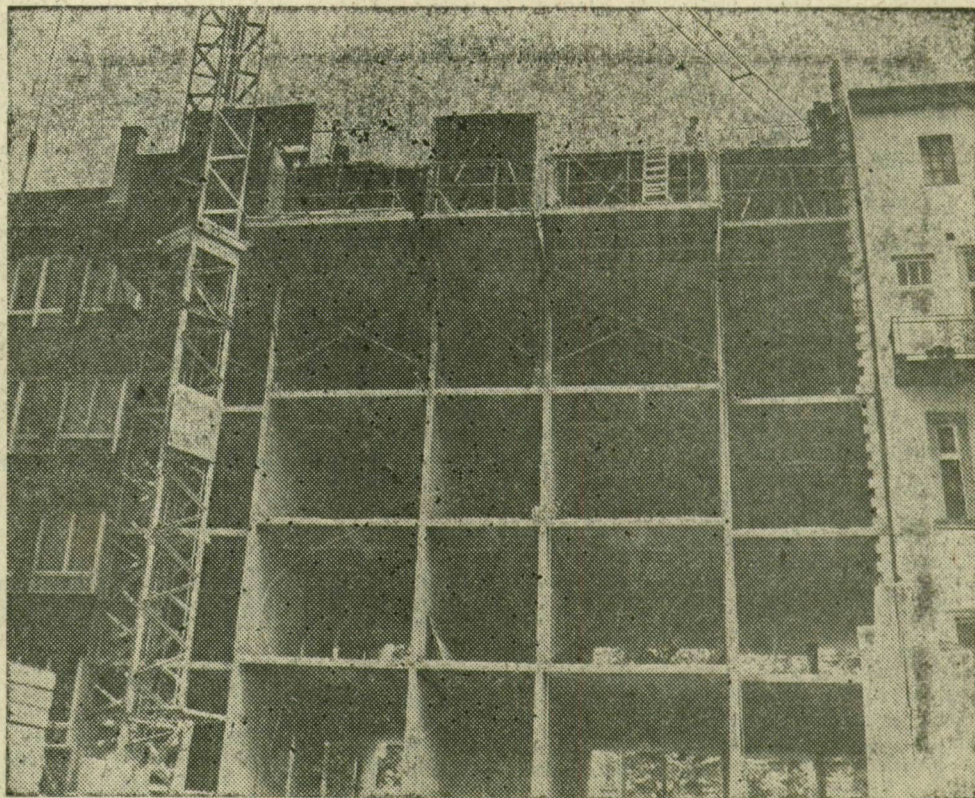
Az első tapasztalatok kedvezőek. Az üzemek döntő többsége a balesetelhárítással kapcsolatos feladatokat eleve beépítette a betakarítási technológiákba. Ez azért

is fontos, mert az elmúlt években ugyan 15–20 százalékkal csökkent az aratásoknál a balesetek száma, de még mindig sok a sérülés. Ezek többnyire elkerülhetők a mozgó-forgó alkatrészek megfelelő védőborításával, a szállításkor, a gépindításoknál pedig a fokozott figyelemmel. Még ma is gyakori, hogy a kombájnosok nem tartják be az előírt négyórás munkaciklusokat, ritkábban váltják egymást, továbbvezetik a gépet, pedig a fáradtság növeli a balesetveszélyt.

Tovább javul a szociális ellátás. Valamennyi üzemben naponta legalább egyszer biztosítják az aratóknak

Hódító úton a PEVA

Egy építési eljárás meghonosodásáról

Képünkön: az első szegedi PEVA-alagútszaluzatos technikával épülő ház látható

Az országot járva, hamar felfedezhetjük, hogy Eger belvárosában az új épületek rendkívül tetszetősek, esztétikusak. Dobó kapitány hős városával azért példaköznek, mert a legkésebb bizonyították arra, hogy az alagútszaluzatos technológiával milyen szép dolgokat lehet produkálni a modern építészetben. A PEVA, merthogy rövidítve ezt az eljárást így hívják, különösen alkalmas a belvárosi rekonstrukcióra, tömbök változatos beépítésére. Egyébként ez a technológia — ami tulajdonképpen nem más, minthogy a helyszínen betonból „öntik”, építik fel a házat — efnevezését a feltalálók nevének kezdőbetűiből kapta. És hogy Eger Algériától nincs messze, azt talán a következő példával lehetne érzékeltetni: az afrikai országban több ezer lakás ezzel az eljárással készült, és a magyar építészet szellemi exportját is dicséri ez a tény.

Körülbelül egy évtizede, hogy a PEVA hazánkban ismertté vált és évekkel ez-

előtt szó volt szegedi meghonosításáról is. Tervezők, építésszek örömmel várták, hogy így módon folytassák a nagyobb tempóban a megyei városok központjainak rekonstrukcióját. Már köztudott, hogy a belvárosok újjaépítéséhez, a foghíjak beépítéséhez nem lehet a hagyományos, régi technológiát felhasználni, mivel nincs annyi munkás, hogy tégláról téglára rakva, utcák, kerületek szülessenek újjá. Az is köztudott, hogy a szép belváros képezése a panel sem illik egyelőre. Valamilyen oknál fogva azonban a PEVA „lekerült a napirendről”, majd két évvel ezelőtt Novák István, a CSOMIÉP TERV neves építésze megbízást kapott, hogy dolgozza ki az alagútszaluzatos lakóépületek fejlesztési programtervét. És ma Szegeden, az Április 4. útján sétálva, tanúi lehetünk az új építési eljárás meghonosodásának. Ebben az utcában, a 7. szám alatt a CSOMIÉP munkásai öntött betonból készítik az első szegedi PEVA-lakóházat.

Hogy mit tud ez a technika? Novák István azért dicséri ezt az építési eljárást, mert: szabadon formálható a homlokzat, változatosan lehet a ház külső és belső részét kialakítani. Így egy színebb, élénkebb városképet kapunk, és az új épület-

együtteseket is könnyebben lehet igazítani egy-egy város sajátos arculatához. A PEVA kiválóan alkalmas különleges tömbök megformálására, olyan házak építésére, amelyek nem szürkek, lelegettelenek. Boldizsár Sándor, a CSOMIÉP igazgatója is dicséri ezt a technikát. Mint kivitelezőnek, a legfontosabb szempontja: olcsóbb, mint a panel, vagy az univászervezetes építkezés. Azonkívül nem mellékes körülmény a munkáerővel rendelkező vállalatoknál, hogy az alagútszaluzatos építkezésnél kevesebb közműveszközre van szükség. Ugyanis nem kell vakolni, a falak felhúzója után elkezdődhet a tapétázás, PEVA-val építik majd a kisteleki, deszki, sándorfalvi és balástyai iskolát, és erre a technológiára tervezték Csongrádon 80. Vásárhelyen pedig 40 társasházakást. Most már úgy tűnik, a hosszú várakozás után szűkebb pártiarokban is hódító úttára indul az új építési eljárás. Pillanatnyilag csak az okoz gondot, hogy a megyei rendszergazdának, a CSOMIÉP-nek — ha lehet így fogalmazni — 3–10 millió forintja hiányzik, hogy nagyobb mennyiségű zsaluza-

tot beszeressen és ezt az építési módot a megye több településén népszerűsítse.

H. M.

Exportszerződés

Egy millió dollárt érő korszerű megmunkálóközpontot adott el a Technoimpex Külkereskedelmi Vállalat NSZK-beli képviselői vállalat, a BERMA egy nyugatnémet gyárnak. Méreteit tekintve ez az eddigi legnagyobb berendezés, amelyet a szerzőszerződés exportáló külkereskedelmi vállalat valaha is határainkon túlra küldött. A megmunkálóközpontot a Szerszámgépipari Művek esztergomi marógépgyára ké-

szíti, és a szerződés alapján 12 hónapon belül átadják az ügyvezetőt mozgóportális berendezést. A mostani exportszerződés azért is jelentős, mert jelenleg még meglehetősen kevés európai szerzőszerződés kínál a piacon hasonló nagy teljesítményű, korszerű megmunkálóközpontot. Az exportügylet figyelmet keltett az európai piacon, és a szakemberek várják a jövő évi üzemi bemutatkozást. (MTI)